

Gudstjeneste Skævinge & Lille Lyngby Kirker

den 8. december 2019

Kirkedag: 2.s.i adv/B

Tekst: Mal 3,1-3; Jsk 5,7-8; Matt 25,1-13

Salmer:

SK: 87 * 268 * 272 * 275

LL: 87 * 271 * 268 * 272 * 80,5-6 * 275

Adventstid er forventningstid. Forventning om noget stort, i dette tilfælde julens højtid. Vi tænder lys i adventstiden, men kun få lys, som skal stille forventningen og vække forventningen mod de mange lys, vi tænder juleaften. Børn får i dag adventspakker, for at stille forventningen og vække forventningen om de mange og større pakker juleaften. Vi spiser godter og kager og gode sager til julefrokosterne, for at stille forventningen og vække forventningen mod de store julemåltider i julehøjtiden. Vi besøger gravsteder og venner og lidt fjernere slægtninge for at stille og vække forventningen om hjerternes fællesskab i julehøjtiden. Og netop gravstederne kan også være vigtige, for selv om vi mangler nogle i selskabet juleaften, så fylder de alligevel denne aften ved deres fravær, fordi deres fravær åbenbarer en tom plads i stuen, men samtidig også peger på en plads i hjertet, der ikke nødvendigvis er tom, alt afhængig af, hvor længe siden det er, at vore kære døde fra os.

I julekalenderne i TV stiger forventningen hele tiden, og selv om vi nok kan gætte rimeligt godt på, hvem der bliver konge/dronning i nissernes rige, mon ikke det bliver Tinka, så er vejen dertil spændende og forventningsfuld, og det kan jo være, det ender overraskende. Og i de gammeldags julekalendere med låger, da er nr. 24 næsten altid den største, for da skal al forventning slippes løs og forløses.

Forventningerne vinder ofte over frygten. Således kan forventningerne overvinde frygten for, at mor eller far skal til julefrokost. Således kan forventningerne overvinde frygten for, at mor og far skal holde hver sin jul for børnene.

Forventningerne kan overvinde frygten for, at der alligevel ikke er nogle forløsning og indfrielse af forventninger, og det hele ender med en skuffelse.

Og det kan det nemt gøre. Det kan det nemt gøre også kristeligt og kirkeligt set. Vi har forventninger til julens glade budskab om Jesu fødsel i Betlehems stald. Og når vi så når frem til jul og hører og fejrer evangeliets budskab og begivenhed, så kan man komme i den situation, at man tænker: Og det var så det. Eller: Er det ikke andet?

Det sker meget nemt, hvis julen aldrig kommer ud ad staldbygningen. Hvis julens budskab aldrig bliver til andet end Jesu fødsel, så er det så nemt at blive skuffet. For hvad er forløsningen så? OK, godt nok er det da stort, at et barn bliver født. Det er helt vildt stort, at Guds Søn bliver menneske og fødes i en stald. Men er det bare det? Og er det bare det, hvad er så forløsningen af forventningen?

Derfor er det også så vigtigt, at vi gør os klart, at adventstiden er ikke bare tiden op mod jul. Det er ikke bare adventstid. Derfor er den liturgiske farve, som vi ser det i messehagel og adventskransens bånd, heller ikke rød men violet. Det er farven for bod og faste, fordybelse og forventning. Men ikke i den betydning, at det kun peger frem mod det forventede, det er snarere forventningen i sig selv som fænomen, følelse, livsmulighed. Vi kan sammenligne det med at tage på ferie. Vejen går til et feriemål; men er vejen dertil blot vejen til

ferien, eller kan det ikke tænkes, at vejen har sin egen betydning og formål i ferien?

Adventstiden er sin egen tid, som på en og samme tid peger forventningsfuldt frem til julen, men samtidig peger forløsende tilbage til julen, og i dette løfter den julens perspektiv og indhold langt ud over sin egen tid, sit eget indhold, sine egne livsmuligheder.

Adventstiden peger frem mod Jesu fødsel, Jesu komme til jord. Peger frem mod menneskeligblivelsen af den guddommelige. Peger frem mod fejringen af dette. Og det gør den ved at hente sin betydning i, at julen ikke blot er en højtid, vi fejrer. Derfor peges bagud på dén jul, hvor julen skete. Til jul fejrer vi, at det har været jul, så at sige. Og der peges endnu længere bagud, for der peges tilbage til gammeltestamentlige løfter, som julens barn er opfyldelsen og forløsningen af. Forventningerne til disse løfters indfrielse var store, til tider, og til andre tider var de næsten druknet i skuffelser og mismod, for der skete jo ingenting. Og da løfterne så blev indfriet, skete det i al ubemærkethed. Det måtte endda siges, at nu var nu, sådan som vi i juleevangeliet hører om englens budskab til hyrderne på marken. Og der gik efterfølgende lang tid, før det gik op for mennesker, at Hærskarers Herre var midt iblandt dem.

Så adventstidens budskab er, at hvad der skete den første jul, var Guds vilje og et udslag af Guds hjertelag for mennesker, og når vi nu snart skal fejre jul, så skal vi fejre, at dette skete. Samtidig så peger adventstiden også på, at der er mere end en barnefødsel i dette. Det var ikke kun julenats begivenheder, det er værd at tage med sig. Der er så meget mere. Der er så meget mere i dette, som har betydning for vore liv nu og her, og som har betydning helt ud i verdens ende. For barnet er mere end en romantisk julebegivenhed.

Derfor peges der i adventstiden langt ud over egne tider og muligheder for livet. Der peges på, at barnet i krybben, er ham, der senere vil komme. Julenat kom den guddommelige til det menneskelige. Men en dag, vil den guddommelige komme og bringe det menneskelige til Guddomsherligheden. Han vil hente sine ind i den himmelske festsal. Hans komme vil være som en brudgoms komme, set i datidens billede, hvor brudgommen under stort følge drog igennem byen for at hente sin brud hjem til sig. Efterhånden som gommen drog gennem byen slog flere og flere følge; der blev danset, sunget, leet, hujet – glæden og forventningerne fik fuld udfoldelse. Han blev på det nærmeste båret på en bølge gennem byen og frem til brudens hjem, hvor hun forventningsfuldt ventede på at blive hentet og forløst.

Sådan kommer Jesus igen. Fødslen julenat er begyndelsen på dette. Og det skal vi have med. Der er meget mere i julenat end julenat. Der er også Herrens dag. Den dag, som ikke behøver være verdens ende, men er forløsningens dag, hvor den himmelske brudgom henter sin jordiske brud hjem til sit hjem, og forløsningen får sin udfoldelse i evighed.

Men adventstiden peger også på sin egen betydning i sin egen tid. Vi ser det i brudepigerne og deres venten i forventning på brudgommen. I dem ser vi livets udfoldelse mellem barnets fødsel og brudgommens komme, mellem julenat og Herrens dag. I dem ser vi, at julebarnets og himmelgommens komme har det mere i sig, som appellerer til vor tid. Til vor forventningstid.

Forventninger afføder handlinger. Når jeg har forventninger til, at min kone kommer hjem, så afføder det nogle handlinger. Når vi har forventninger til gæster i vort hjem, så afføder det handlinger, modsat de gæster, der pludselig står i døren. De

møder ikke forventningsfulde forberedelser. Det ligger i forventningens væsen, at den udfolder sig i handlinger, lige som vi jo nu har forventninger til julehøjtiden og gør en masse juleforberedende handlinger. Og hvorfor gør vi alt dette? Jo, fordi julen kommer. På samme måde må det, at himmelbrudgommen kommer også medføre forberedende handlinger, om vi har forventninger til det.

Brudepigerne gjorde deres forventningers handlinger. De stillede sig ud til vejen. De havde deres lamper med, så de kunne lyse for brudgommen. Nogle af dem var fulde af forventning, andre af dem var bare med. Det går jo nok alligevel. Deres forventningers dybde ses i deres forberedelser. Der var nogle af dem, der simpelthen bare ikke ville risikere at gå glip af det vigtigste, og derfor havde forberedt sig ordentligt. Og der var dem, der tænkte, at det går jo nok, alligevel. Deres handlinger afspejlede deres forventninger, og deres forventninger afspejlede deres syn på gommen og dennes komme, og deres liv farvedes af dette.

Der er nogle, der bilder børnene ind, at julemanden kun kommer til de søde børn, og de søde børn får gaver af julemanden. Samtidig må vi jo så erkende, at der findes åbenbart ingen ikke-søde børn. Jeg har i hvert tilfælde aldrig hørt om børn, der ikke har fået julegaver, fordi de ikke var søde. For i juletiden skal vi være gode ved hinanden, også ved de ikke-søde børn. Den sammenhæng passer dagens evangelium ikke ind i. Der er ikke noget sukkersødt juleromantik over dette, og der er ikke nogen forbarmende julemand. Tværtimod.

De piger, der ikke gennem deres handlinger viste deres forventninger, kom ikke med ind i festsalen. Skal vi gå lige ind i sagens kerne i dette, så fortæller denne lignelse os, at har vi

ikke tro på Jesus, så bliver Hans komme ikke en forventningernes forløsning, men verdens ende. Det er ikke alle, der kommer med ind. Det forfærdelige i dette er jo, det tankevækkende er, at det er jo ikke brudepigerne, der kommer med ind, mens malkepigerne ikke kommer med. Nej, der sker et skel i flokken af brudepigerne. Det er ikke dem alle, der har troens forventning. Den troens forventning, der kender brudgommen som himmelkongen. Den troens forventning, der kender barnet i krybben som guddomsherligheden.

Når dette lyder til os i adventstiden, så er det en advarsel til os om, at hvis ikke vi ser mere i barnet i krybben end blot en juletradition og -fest, så mangler vi olie på lamperne. Så rækker det ikke til at holde ild i troens forventning, og vi bliver ikke lukket ind. Til gengæld, så er det også nok at have troens forventning og gøre de nødvendige handlinger for at bevare troens lys i vore lamper og liv. Da tages vi med ind i den himmelske festsal.

Lige så lidt som nogle vidste, at det var julenat, lige så lidt ved vi, hvornår brudgommen kommer. Lad os våge i forventningens tro på Hans komme i herlighed. Os til evigt liv.

Lov og tak og evig ære være dig vor Gud, Fader, Søn og Helligånd, du, som var, er og bliver én sand treenig Gud, højlovet fra første begyndelse, nu og i al evighed. Amen.